

Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset

Johdanto

Opetushallitus pyytää lausuntoja lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksia koskevista luonnoksista. Niitä koskeva lausuntokierros alkaa 14.8.2026 ja päättyy 11.9.2026.

Opetushallitus on laatinut luonnoksen lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiksi ja tehnyt muutoksia kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Molemmat perusteet koskevat aikuisia maahanmuuttajia. Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden laadinnassa on hyödynnetty vuonna 2012 laadittuja maahanmuuttajien lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita ja vuonna 2017 laadittua vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuosittelusta. Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden laadinta ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset perustuvat Petteri Orpon hallitusohjelman mukaiseen kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistukseen.

Opetushallitus julkaisee perustemääräykset lokakuun lopussa 2026. Koulutuspalvelun tuottajat laativat perusteiden pohjalta suunnitelman lukutaitokoulutuksen toteuttamisesta ja päivittävät paikalliset kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelmien perusteiden mukaiset paikalliset opetussuunnitelmat tulevat voimaan 1.1.2027.

Tausta

Perustetyön taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukainen kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistus. Muutokset perustuvat eduskunnan hyväksymään hallituksen esitykseen HE 74/2026 vp, ja lakimuutokset tulevat voimaan 1.1.2027. Lukutaitokoulutuksen järjestäminen siirtyy työvoimaviranomaisen vastuulle, ja kotoutumiskoulutusta järjestetään jatkossa vain työvoimakoulutuksena. Kotoutumiskoulutuksessa mahdollistetaan koko- tai osa-aikatyön tekeminen koulutuksen rinnalla siten, että kotoutumiskoulutuksen yhdistäminen joustavasti työhön tai yrittäjyyteen on mahdollista.

Tavoitteet

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistusuudistuksen tavoitteena on kehittää kotoutumisen alkuvaiheen palveluja nykyistä kannustavammiksi ja velvoittavammiksi sekä vahvistaa maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan. Lukutaitokoulutuksen tavoitteena on edistää kotoutuja-asiakkaan suomen tai ruotsin kielen, luku- ja kirjoitustaidon sekä muun työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavan osaamisen kehittymistä. Kotoutumiskoulutuksen uudistamisen tavoitteena on vahvistaa sen joustavia toteutustapoja ja tätä kautta edistää maahanmuuttajien työllistymistä, työsuhteiden jatkuvuutta ja kotoutumista.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteista ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksista luvuittain. Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset on merkitty luonnokseen sinisellä värillä ja poistettavat kohdat yliviivattu. Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet on kokonaisuudessaan uutta tekstiä. Asiakirjojen viimeistelyvaiheessa tarkastetaan myös tekstien kieliasu, joten lausunnon antajat voivat keskittyä luonnosten sisältöön.

Aikataulu

Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita ja kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksia koskevat lausunnot pyydetään antamaan lausuntopalvelu.fi:ssä 14.8.–11.9.2026 välisenä aikana.

Valmistelijat

opetusneuvos Katri Kuukka [katri.kuukka\(a\)oph.fi](mailto:katri.kuukka(a)oph.fi)
undervisningsråd Sonja Hyvönen [sonja.hyvonen\(a\)oph.fi](mailto:sonja.hyvonen(a)oph.fi) (på svenska)

Liitteet:

[Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet.pdf](#)

[Lukutaitokoulutuksen arviointilomake.pdf](#)

[Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet.pdf](#)

[Lukutaitokoulutuksen todistusmalli.pdf](#)

Jakelu:

Aikuislukioliitto ry

Ammattiopisto Lappia
Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry
Arrfman
Axxell Utbildning Ab
Bildningsalliansen r.f.
Borgå folkakademi Ab
Careeria
Edukai Oy
Edunova Ab
Edusalo
EduSavo Oy
Ekami
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Espoo
Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO
Faktia
Galimatias Oy
Helsingin aikuisopisto
Helsinki
Hollola
Hyria
Hämeenlinna
Iisalmi
Joensuu
Jyväskylän Setlementti
Jyväskylä
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Jämsä
Järvenpää
Kainuun opisto
Kajaani
Kansalaisopistojen liitto KoL ry
Kerava
Kirkkonummi
Kittilä
Kokkola
Kotka
Koulutuskeskus Salpaus
Koulutuskuntayhtymä Osao
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvola
Kuntaliitto
Kuopio
Kymppi
Lahti
Lappeenranta
Lohja
Luksia
Länsirannikon Koulutus Oy WinNova
Mikkeli
Oikeusministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
Opintokeskukset ry
Oulu
Oy EduVamia Ab
Pietarsaari
Pori
Porvoo
Porvoon kansalaisopisto
PSK-Aikuisopisto
Raahe
Raasepori
Rauma
Riihimäki
Rovala-opisto
Rovaniemi
Saimaan ammattiopisto Sampo
Salo
Sastamala
Savonlinna
Sedu Education Oy
Seinäjoki
Silta-Valmennusyhdistys ry
Sisäministeriö
Sivistysala ry
Sodankylä
Sosiaali- ja terveysministeriö
Spring House Oy
Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry
Suomen kesäyliopistot ry
Suomen kielen ja kirjallisuuden opettajat ry
Suomen Pakolaisapu ry
Suupohjan kuntayhtymä
Taitotalo
Tampere
Tampereen Aikuiskoulutuskeskus TAKK
Tornio
Turku
Turun AKK
Turun TAITO-Koulutus Oy
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus)
Työn ja talouden tutkimus LABORE
Vaasa
Vantaa
Vapaa Sivistystyö ry
Varkaus
Ylivieska
Äänekoski

Lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet

Anna palautetta ja muutosehdotuksia lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

1 Johdanto

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Kuvaus on riittävä.
- ☐ Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

2 Lukutaitokoulutuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Kuvaus on riittävä.
- ☐ Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

3 Koulutuksen kohderyhmät

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Kuvaus on riittävä.
- ☐ Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

4 Koulutuksen laajuus ja kesto

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Kuvaus on riittävä.
- ☐ Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

5 Koulutuksen järjestämisen lähtökohdat

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Kuvaus on riittävä.
- ☐ Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

6 Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma

Valitse sopiva vaihtoehto.

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

7 Koulutuksen toteuttaminen

Valitse sopiva vaihtoehto.

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

8 Ohjaus ja oppimisen tuki

Valitse sopiva vaihtoehto.

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

9 Arviointi lukutaitokoulutuksessa

Valitse sopiva vaihtoehto.

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

10 Lukutaitokoulutuksen tavoitteet ja sisällöt

Valitse sopiva vaihtoehto.

- Kuvaus on riittävä.
- Kuvausta tulee täydentää/muuttaa seuraavasti:

Arviointilomake ja todistusmalli

Anna palautetta lukutaitokoulutuksen arviointilomakkeesta ja todistusmallista.

Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset

Kommentoi kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksia.

1 Johdanto

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Ei kommentoitavaa muutokseen.
- ☐ Kommentit muutokseen:

2 Kotoutumiskoulutuksen tehtävä ja arvoperusta

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Ei kommentoitavaa muutokseen.
- ☐ Kommentit muutokseen:

3 Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Ei kommentoitavaa muutokseen.
- ☐ Kommentit muutokseen:

4 Koulutuksen laajuus ja sisältö

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Ei kommentoitavaa muutokseen.
- ☐ Kommentit muutokseen:

5 Arviointi kotoutumiskoulutuksessa

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Ei kommentoitavaa muutokseen.
- ☐ Kommentit muutokseen:

6 Kotoutumiskoulutuksen osa-alueiden keskeiset tavoitteet ja sisällöt

Valitse sopiva vaihtoehto.

- ☐ Ei kommentoitavaa muutokseen.
- ☐ Kommentit muutokseen:

7 Ohjaus ja oppimisen tuki

Valitse sopiva vaihtoehto.

- Ei kommentoitavaa muutokseen.
- Kommentit muutokseen:

Kuukka Katri
Opetushallitus

Kuukka Katri
Opetushallitus